

ÅLANDS LYCEUM

Kursbeskrivningar för studerande på åk 1

läsåret 2012-2013

Lycka till med ditt kursval och välkommen till lyceet den 15 augusti!

INNEHÅLL:

DAGS ATT VÄLJA KURSER.....	4
Inriktningar.....	4
Lyceets språkutbud.....	5
Lång eller kort nivå inom de naturvetenskapliga ämnena?.....	6
STUDENTEXAMEN.....	6
KURSSVALET	7
A) Obligatoriska kurser i årskurs ett	7
B) Obligatoriska och valfria kurser i <u>språk</u> , årskurs ett	10
C) Obligatoriska kurser i <u>matematik</u> , årskurs ett	12
D) Obligatoriska kurser i <u>fysik och kemi</u> , årskurs ett, för dig som planerar vidare studier inom naturvetenskap eller teknik efter gymnasiet	12
E) Valfria kurser i årskurs ett	13
SVENSKA OCH LITTERATUR.....	13
HISTORIA.....	14
PSYKOLOGI.....	14
BIOLOGI.....	15
FYSIK, KORT KURS	16
KEMI, KORT KURS.....	16
BILDKONST.....	17
MUSIK.....	18
TEATER OCH DRAMA.....	18
INFORMATIONSTEKNIK	20
FRITT VALDA EXTERNA KURSER.....	21
INRIKTNINGARNAS UPPLÄGG ÅRSKURSVIS.....	22

DAGS ATT VÄLJA KURSER

Innan du fyller i ditt ämnesvalskort bör du läsa noggrant i utbildningskatalogen ”Utbildning på Åland 2012-2013”. Där finns mer information om studieupplägget och inriktningarna vid Ålands lyceum.

Du skall nu välja kurser inför ditt första läsår på lyceet. Flertalet kurser är obligatoriska. Det du i första hand skall ta ställning till är ditt **språkval** och vilken **matematiknivå** du skall välja.

Inriktningar

Vid lyceet väljer du mellan fyra olika inriktningar. **Inriktningen hälsa och idrott** samt den **naturvetenskapliga inriktningen** väljer du från år 9. De andra två inriktningarna: **estetisk** eller **humanistisk-samhällsvetenskaplig inriktning**, väljer du under vårterminen i årskurs 1.

Ålands musikinstitut ansvarar för musik- och dansundervisningen inom den **estetiska inriktningen**.

Om du är intresserad av att fördjupa dig inom musik eller dans fr.o.m. årskurs två bör du

- vara inskriven vid musikinstitutet under ditt första år i lyceet och
- under denna tid uppnå den färdighetsnivå som stipuleras av musikinstitutet.

Inträdesprov till Ålands musikinstitut ordnas i april-maj 2012.

Du som söker till **inriktningen hälsa och idrott** skall fylla i **två** ämnesvalskort. I första hand behandlas ditt ämnesvalskort för inriktningen hälsa och idrott, men eftersom antalet platser är begränsat behöver du också fylla i ett annat ämnesvalskort, antingen

- ämnesvalskortet för naturvetenskaplig inriktning
(om du vill läsa lång matematik, lång fysik och lång kemi), eller
- det allmänna ämnesvalskortet
(du väljer sedan estetisk eller humanistisk-samhällsvetenskaplig inriktning till år 2)

Lägg märke till att kursupplägget för sökande till hälsa och idrott är lite annorlunda. Till exempel är språkutbudet mer begränsat, med endast finska och tyska på fortsättnings- och nybörjarnivå.

Lyceets språkutbud

Alla studerande vid Ålands lyceum måste förutom engelska läsa ett obligatoriskt främmande språk, antingen finska, franska, spanska eller tyska. Oberoende av valt språk kan den studerande mot slutet av studierna avlägga studentexamen. Studier i finska är inte längre ett krav för avläggande av studentexamen.

- Du kan läsa finska på tre olika nivåer:

A-finska riktar sig till de studerande som har läst finska från årskurs fyra eller fem till årskurs nio i grundskolan. Du har stort intresse för finska och/eller personlig kontakt med det finska språket. A-finska består av sex obligatoriska kurser. Det första året läser du tre obligatoriska kurser. Se rutan nedan.

A2-finska riktar sig till de studerande som fullföljt finska från årskurs fyra eller fem till årskurs nio i grundskolan. A2-finska på lyceet består av sju obligatoriska kurser och två valfria. Det första året läser du tre obligatoriska kurser. Se rutan nedan.

B-finska riktar sig till de studerande som har inga eller svaga kunskaper i finska. B-finska på lyceet består av åtta obligatoriska kurser och tre valfria. Det första året läser du fyra obligatoriska kurser. Se rutan nedan.

- Franska och tyska kan läsas som nybörjar- eller fortsättningspråk, spanska som nybörjarspråk. Du läser språket till åtminstone den åttonde kursen. Se rutan nedan.

Om du har läst franska eller tyska i grundskolan och vill fortsätta i gymnasiet är det din språklärare som rekommenderar vilken kurs du skall inleda med. Antalet obligatoriska kurser kan alltså variera under det första året på lyceet.

Naturligtvis kan du välja att läsa fler språk än det obligatoriska!

Välj mellan **finska, franska, spanska, och tyska**. Under läsåret 2012-2013 erbjuds även nybörjarkurs i **ryska** (3 kurser).

Det obligatoriska främmande språket:

Nivå	Årskurs 1	Årskurs 2	Årskurs 3
A-finska	Kurs 1, 2, 3	Kurs 4, 5, 6	
A2-finska	Kurs 1, 2, 3	Kurs 4, 5, 6	Kurs 7
B-finska	Kurs 1, 2, 3, 4	Kurs 5, 6, 7, 8	
Franska: för nybörjare: ¹ som fortsättningspråk: ²	Kurs 1, 2, 3 Kurs 4, 5, 6, 7	Kurs 4, 5, 6, 7 Kurs 8	Kurs 8
Spanska (för nybörjare)	Kurs 1, 2, 3	Kurs 4, 5, 6	Kurs 7, 8
Tyska: för nybörjare: ¹ som fortsättningspråk: ²	Kurs 1, 2, 3 Kurs 4, 5, 6, 7	Kurs 4, 5, 6, 7 Kurs 8	Kurs 8

¹ Om du inte har läst franska eller tyska i grundskolan inleder du med kurs 1.

Om du har läst språket i grundskolan men har svaga eller ojämna kunskaper inleder du språkstudierna i kurs 1 eller 2. Observera: det är alltid din språklärare från högstadiet som rekommenderar lämplig kurs för dig att börja i.

² Du som har läst tyska eller franska i grundskolan: Om du har goda eller berömliga kunskaper är det lämpligt att börja med kurs 4. Observera: det är alltid din språklärare från högstadiet som rekommenderar lämplig kurs för dig att börja i.

Lång eller kort nivå inom de naturvetenskapliga ämnena?

Såväl matematik, fysik och kemi finns på två nivåer, kort och lång. Om du planerar att studera inom det naturvetenskapliga eller tekniska området i framtiden är det naturligt att du väljer lång nivå i matematik, fysik och kemi i gymnasiet från årskurs ett, d.v.s. du väljer den naturvetenskapliga inriktningen.

Utbildningar inom de naturvetenskapliga och tekniska områdena är t.ex. farmaci, biologi, kemi, fysik, geologi, biokemi, arkitekt, läkare, veterinär, tandläkare, ingenjör, apotekare, matematik-, fysik- och kemilärare på gymnasiet såväl som på låg- och högstadiet.

Antagning till naturvetenskapliga och tekniska studier vid universitet och högskolor i Finland sker på basen av inträdesförhör. Dessa förutsätter kunskaper som motsvarar gymnasiets långa lärokurs i matematik, fysik och kemi. Även studentprovsresultat i nämnda ämnen beaktas.

Till de naturvetenskapliga och tekniska högskoleutbildningarna i Sverige krävs vissa förkunskaper från gymnasiet. För att söka till dessa utbildningsområden och utbildningar måste du ha läst lång matematik i kombination med lång fysik och lång kemi.

Du kan välja att läsa endast lång matematik. Kort fysik och kort kemi är valfria läroämnen. Inför årskurs två väljer du i detta fall antingen humanistisk-samhällsvetenskaplig eller estetisk inriktning.

Om du är osäker på vad du skall välja, fråga dina nuvarande lärare i matematik, fysik och kemi!

STUDENTEXAMEN

Studerande vid Ålands lyceum avlägger den nationella studentexamen då de fullföljt sitt studieprogram och avlagt minst 75 kurser. Studentexamen kan avläggas oberoende av vilket främmande språk du läst (finska, franska, spanska eller tyska).

Studentexamen avläggs genom att den studerande deltar i minst fyra studentexamensprov, av vilka provet i modersmål är obligatoriskt. Därutöver bör den studerande delta i tre av följande prov: främmande språk (vanligen engelska), finska, matematik eller ett realämne. Studentexamen ger allmän behörighet för vidare studier såväl nationellt som internationellt.

KURSSVALET

A) Obligatoriska kurser i årskurs ett

Följande kurser är obligatoriska för alla och beskrivs på skolans hemsida www.lyceum.ax.
I läroplanens ämnesdel kan du läsa om kursinnehåll och –mål, undervisning, bedömning m.m.

SVENSKA OCH LITTERATUR

Kurs: **En värld av texter** Kurskod: **SV1**

Kurs: **Språkbruk och medietexter** Kurskod: **SV2**

Kurslitteratur: *Språkets värld* (Abrahamsson m.fl.), utgiven på Söderströms förlag.

I lärokursen i svenska ingår en tentamen i grammatik, motsvarande grundskolans lärokurs. Tentamen anordnas fristående från kurserna i ämnet. Avklarad grammatiktentamen är en förutsättning för deltagande i SV3.

ENGELSKA

Kurs: **De unga och deras värld** Kurskod: **ENG1**

Kurs: **Kommunikation och fritid** Kurskod: **ENG2**

Kurs: **Studier och arbete** Kurskod: **ENG3**

Kurslitteratur: *Solid Ground 1* (Nilsson m.fl.), utgiven på Bonniers förlag.

HISTORIA

Kurs: **Människan, miljön och naturen** Kurskod: **HI1**

Kurs: **Den europeiska människan** Kurskod: **HI2**

Kurslitteratur: *Labyrint 1* (Gullberg m.fl.), utgiven på Söderströms förlag.

PSYKOLOGI

Kurs: **Psykisk aktivitet, lärande och interaktion** Kurskod: **PSY1**

Kurslitteratur: *Människans psyke 1 - Psykologins grunder* (Vilkko-Riihelä m.fl.), utgiven på Söderströms förlag.

Valfri kurs för alla som läser lång matematik, lång fysik och lång kemi, samt för studerande som läser lång matematik på inriktningen hälsa och idrott.

RELIGION

Kurs: **Religionens natur och betydelse** Kurskod: **REL1**

Kurslitteratur: *Religion 1: Människan och det heliga* (Hanki m.fl.), utgiven på Söderströms förlag.

eller

Om du tillhör en evangelisk-luthersk församling läser du religion i gymnasiet.
Om du tillhör civilregistret eller något annat religiöst samfund väljer du att läsa antingen religion eller livsåskådning.

LIVSÅSKÅDNINGSKUNSKAP

Kurs: **Ett gott liv** Kurskod: **LIV1**

Kurslitteratur: *Dialog 1, Ett gott liv* (Hjelm m.fl.), utgiven av Utbildningsstyrelsen.

SAMHÄLLSKUNSKAP

Kurs: **Det åländska samhället** Kurskod: **SK5**

Kurslitteratur: Meddelas senare.

Denna kurs läses på årskurs tre på inriktningen hälsa och idrott.

BIOLOGI

Kurs: **Organismernas värld** Kurskod: **BI1**

Kurslitteratur: *Skolans biologi, Organismernas värld* (Leinonen m.fl.), utgiven på Schildts förlag.

GEOGRAFI

Kurs: **Den blå planeten** Kurskod: **GEO1**

Kurslitteratur: *Gymnasiegeografi, Den blå planeten* (Kakko m.fl.), utgiven på Schildts förlag.

HÄLSOKUNSKAP

Kurs: **Hälsokunskapens grunder** Kurskod: **HÄ1**

Kurslitteratur: *Hälsokunskap för gymnasiet 1-2* (Kannas m.fl.), utgiven på Schildts förlag.

IDROTT

Kurs: **Idrott 1 och 2** Kurskod: **IDR1**
IDR2

BILDKONST

Kurs: **Jag, bilden och kulturen** Kurskod: **BIK3**

LÄRANDESTRATEGI

Kurs: **Obligatorisk kurs i lärandestrategi** Kurskod: **LÄR1**

ENDAST FÖR STUDERANDE PÅ INRIKTNINGEN HÄLSA OCH IDROTT:

Obligatoriska kurser i ämnet Hälsa och idrott

Läroämne:	Hälsa och idrott
Kurs:	Hälsa och idrott 1
	Obligatorisk kurs
Kurskod:	HIDR1

Mål:	Studering skall <ul style="list-style-type: none">- förbättra förmågan att samarbeta- förstå begreppet hälsa och hälsans betydelse för människans fysiska, psykiska och sociala välbefinnande- kunna grundläggande anatomi och fysiologi för att bättre förstå sin egen kropp och dess funktioner- ha kunskap om olika idrottsskador och hur de förebyggs och rehabiliteras
-------------	--

Kursens innehåll:	Samarbetsövningar Pedagogisk drama Hälsobegreppet Rörelseapparaters anatomi och fysiologi Idrottsskador
--------------------------	---

Undervisning:	Föreläsningar, praktiska övningar och arbetsuppgifter.
----------------------	--

Kurslitteratur:	<i>Anatomi och rörelselära inom idrotten</i> (Rolf Wirhed), utgiven på Samspråks förlag.
------------------------	--

Bedömning:	Kursens bedöms på basis av kursprov/slutarbete (50%), timaktivitet/diskussionsdeltagande (20%), grupparbeten/läxförhör (20%) samt ordning (10%).
-------------------	--

Läroämne:	Hälsa och idrott
Kurs:	Hälsa och idrott 2
	Obligatorisk kurs
Kurskod:	HIDR2
Förkunskaper:	HIDR1

Mål:	Studering skall <ul style="list-style-type: none">- lära sig mer om de syretransporterande organens inverkan på vår kropp- lära sig matsmältningsapparaters uppbyggnad och funktion- förstå kostens betydelse för hälsa och prestation- förstå testernas betydelse för träningsupplägg och utvärdering avseende de syretransporterande organen
-------------	---

Kursens innehåll:	Syretransporterande organ Matsmältningsapparaten Kost samt kostlära för idrottare Prestation och hälsa
--------------------------	---

Undervisning:	Föreläsningar, praktiska övningar och arbetsuppgifter.
----------------------	--

Kurslitteratur:	www.uppladdningen.nu
------------------------	--

Bedömning:	Kursens bedöms på basis av kursprov/slutarbete (50%), timaktivitet/diskussionsdeltagande (20%), grupparbeten/läxförhör (20%) samt ordning (10%).
-------------------	--

B) Obligatoriska och valfria kurser i språk, årskurs ett

Utöver engelska måste du läsa ett obligatoriskt främmande språk i gymnasiet. Du kan välja mellan finska, franska, spanska eller tyska. Finska kan läsas på olika nivåer och studierna i franska/tyska inleds från olika kurser beroende på eventuella förkunskaper. Läs mer om detta på sidan 4.

Utöver det obligatoriska språket kan du naturligtvis läsa extra valfria språk om du vill – välj bland alla språken nedan, även ryska.

FINSKA, A- KURS

Kurs: **Människans vardag och fritid** Kurskod: **FIA1**

Kurs: **Natur och miljö** Kurskod: **FIA2**

Kurs: **Handel, teknik och kommunikation** Kurskod: **FIA3**

Kurslitteratur: *Kasvotusten 1-2*, text- och grammatikbok (Saarukka m.fl.), utgiven på Schildts förlag.

FINSKA, A2-KURS

Kurs: **Grunderna i finska** Kurskod: **FIF1**

Kurs: **Vår närmiljö** Kurskod: **FIF2**

Kurs: **Människor omkring oss** Kurskod: **FIF3**

Kurslitteratur: *Kuulostaa hyvältä - Sounds good*, textbok (Ahonen), utgiven av Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

FINSKA, B-KURS

Kurs: **Trevligt att träffas** Kurskod: **FIN1**

Kurs: **Vår närmiljö** Kurskod: **FIN2**

Kurs: **Så gör vi i Finland** Kurskod: **FIN3**

Kurs: **Fritid och intressen** Kurskod: **FIN4**

Kurslitteratur: *Elämän suolaa 1* (Lauranto), utgiven av Jyväskylän yliopisto.

FRANSKA, NYBÖRJARKURS

Kurs: **God dag, trevligt att träffas** Kurskod: **FR1**

Kurs: **Så ska saker och ting skötas** Kurskod: **FR2**

Kurs: **Fritid och intressen** Kurskod: **FR3**

Kurslitteratur: *Escalade 1*, text- och övningsbok (Tillman m.fl.), utgiven på Almqvist & Wiksell förlag.

FRANSKA, FORTSÄTTNINGSKURS

Kurs: **Världen och vi** Kurskod: **FR4**

Kurs: **Förr och nu** Kurskod: **FR5**

Kurs: **Studier och framtidsplaner** Kurskod: **FR6**

Kurs: **Kultur** Kurskod: **FR7**

Kurslitteratur: *Escalade 2*, text- och övningsbok (Tillman m.fl.), utgiven på Almqvist & Wiksells förlag

RYSKA, NYBÖRJARKURS

Kurs:	God dag, trevligt att träffas	Kurskod:	RY1
Kurs:	Så ska saker och ting skötas	Kurskod:	RY2
Kurs:	Fritid och intressen	Kurskod:	RY3

Kurslitteratur: *Mozjno 1* (Jegorenko, m. fl.), utgiven på förlaget Otava.

SPANSKA, NYBÖRJARKURS

Kurs:	God dag, trevligt att träffas	Kurskod:	SP1
Kurs:	Så ska saker och ting skötas	Kurskod:	SP2
Kurs:	Fritid och intressen	Kurskod:	SP3

Kurslitteratur: *Caminando 1* (Waldenström m.fl.), utgiven på Natur och Kultur.

TYSKA, NYBÖRJARKURS

Kurs:	God dag, trevligt att träffas	Kurskod:	TY1
Kurs:	Så ska saker och ting skötas	Kurskod:	TY2
Kurs:	Fritid och intressen	Kurskod:	TY3

Kurslitteratur: *Kurz und gut, 1-2*, text- och övningsbok (Kelkka m.fl.), utgiven på Söderströms förlag.

TYSKA, FORTSÄTTNINGSKURS

Kurs:	Världen och vi	Kurskod:	TY4
Kurs:	Förr och nu	Kurskod:	TY5
Kurs:	Studier och framtidsplaner	Kurskod:	TY6
Kurs:	Kultur	Kurskod:	TY7

Kurslitteratur: *Neue Adresse Textbok 1-3*, övningsbok 1 (Jaakamo m.fl.), utgiven på Söderströms förlag.

C) Obligatoriska kurser i matematik, årskurs ett

Du väljer mellan att läsa matematik på lång eller kort nivå. Om du är intresserad av den naturvetenskapliga inriktningen bör du läsa såväl matematik, fysik som kemi på lång nivå redan i årskurs ett. Läs mer om detta på sidan 5.

MATEMATIK, KORT

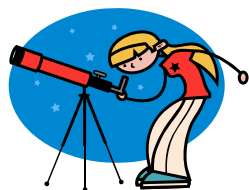
Kurs:	Numerisk beräkning I	Kurskod:	MK0
Kurs:	Uttryck och ekvationer	Kurskod:	MK1
Kurs:	Geometri	Kurskod:	MK2

Kurslitteratur: *Matematikens värld* (Metiäinen m.fl.), utgiven på Schildts förlag.
Uttryck och ekvationer (Aalto m.fl.), utgiven på Söderströms förlag.
Geometri (Aalto m.fl.), utgiven på Söderströms förlag.

MATEMATIK, LÅNG

Kurs:	Funktioner och ekvationer	Kurskod:	ML1
Kurs:	Polynomfunktioner	Kurskod:	ML2
Kurs:	Geometri	Kurskod:	ML3
Kurs:	Analytisk geometri	Kurskod:	ML4

Kurslitteratur: *Ellips 1, Funktioner och ekvationer*
Ellips 2, Polynomfunktioner
Ellips 3, Geometri
Ellips 4, Analytisk geometri Alla av Kontkanen m.fl., utgivna på Schildts förlag.

D) Obligatoriska kurser i fysik och kemi, årskurs ett, för dig som planerar vidare studier inom naturvetenskap eller teknik efter gymnasiet

Om du är intresserad av naturvetenskapliga eller tekniska studier och planerar att välja den naturvetenskapliga inriktningen läser du ”hela paketet” lång matematik, lång fysik och lång kemi. De korta kurserna i fysik och kemi är valfria för alla övriga.

FYSIK, LÅNG

Kurs:	Fysiken som naturvetenskap	Kurskod:	FYL1
Kurs:	Rörelselagarna	Kurskod:	FYL2
Kurs:	Vågrörelse	Kurskod:	FYL3

Kurslitteratur: *Fysik 1, Fysiken som naturvetenskap*
Fysik 4, Rörelselagarna
Fysik 3, Vågrörelse Alla av Lehto m.fl., utgivna på Schildts förlag.

KEMI, LÅNG

Kurs:	Människans kemi och kemin i livsmiljön	Kurskod:	KEL1
Kurs:	Kemins mikrovärld	Kurskod:	KEL2

Kurslitteratur: *Kemi 1, Människans kemi och kemin i livsmiljön*
Kemi 2, Kemins mikrovärld
Alla av Kaila m.fl., utgivna på Schildts förlag.

E) Valfria kurser i årskurs ett

Följande kurser är valfria, d.v.s. du väljer själv vilka kurser du är intresserad av att läsa under ditt första år i lyceet. Läs beskrivningar noggrant eftersom **ditt val är bindande** och ditt schema konstrueras utgående från vilka kurser du valt.

SVENSKA OCH LITTERATUR

Läroämne:	Svenska och litteratur
Kurs:	Lästräning, EN KURS FÖR SVAGA LÄSARE Lyceets egen kurs, valfri
Kurskod:	SV11
Förkunskaper:	Grundskolans lärokurs i svenska eller motsvarande

Mål:	De studerande skall <ul style="list-style-type: none">- bli medvetna om sitt sätt att läsa och tillgodogöra sig texter- träna upp sin läsförmåga- träna och utveckla sin läsförståelse- utveckla ett mer positivt förhållningssätt till läsning av såväl skönlitteratur som andra texter- fördjupa och utveckla sin förmåga att läsa olika texter analytiskt och kritiskt
Kursens innehåll:	Individuella lästest och läsprofiler Lässtrategier Läsförståelseövningar och ordkunskap Diskussioner utgående från olika slags texter
Undervisning:	Framst individuellt arbete men också grupparbete och diskussioner.
Kurslitteratur:	Enligt lärarens anvisningar.
Bedömning:	Kursen bedöms enligt skala godkänd-underkänd. För godkänd kurs krävs aktivt deltagande och fullgjorda uppgifter.
Tilläggsuppgifter:	Eftersom kursen i första hand riktar sig till studerande med svag läsförmåga läses den lämpligen under första studieåret. Det är alltså bra om man redan i grundskolan kan tipsa lässvaga elever om denna kurs. Kursen lämpar sig även för nyligen inflyttade med annat modersmål än svenska.

OBS!

Kursen riktar sig till studerande som har eller upplever sig ha problem med läsning. Kursen går ut på att träna upp läsförmågan.

Kontakta Anne Almkvist för mer information:

anne.almkvist@lyceum.ax

Tel: 0457-3532541

HISTORIA

Läroämne:	Historia
Kurs:	Kulturernas uppkomst Lyceets egen kurs, valfri
Kurskod:	HI7
Förkunskaper:	Grundskolans lärokurs i historia

Mål:	Studering skall <ul style="list-style-type: none">- kunna beskriva hur beroende människan och naturen är av varandra och att en bärkraftig utveckling förutsätter att människan lever i samklang med naturen- ha kunskap om hur människan historiskt brukat naturresurserna som utkomstkälla och hur detta inverkat på miljön och samhällsstrukturen- kunna analysera produktionsekonomin utvecklingsmöjligheter och hur produktionsekonomin inverkar på människan sätt att leva- känna till huvuddragen i befolkningstillväxten och vilka faktorer som bidragit till ökad tillväxt
Kursens innehåll:	Förhistorien – fångstkulturens tid Jordbruket och de förändringar som det medförde Medelhavets sfär under antiken
Undervisning:	Föreläsningar, diskussioner och dialog samt hemarbete.
Kurslitteratur:	<i>Labyrint 1</i> (Gullberg m.fl.), utgiven på Söderströms förlag.
Bedömning:	Kursen bedöms utgående från ovanstående bedömningsprinciper på basis av studerandes insats under lektionernas diskussioner och övningar samt på basis av skriftliga prov.

PSYKOLOGI

Läroämne:	Psykologi
Kurs:	Psykisk aktivitet, lärande och interaktion Obligatorisk kurs (ES, HS; HI – studerande som inte läser lång matematik)
Kurskod:	PSY1
Förkunskaper:	Inga

Mål:	Studering skall <ul style="list-style-type: none">- på en grundläggande nivå ha kunskap om psykologin som vetenskap och med psykologins tillämpning på olika områden i samhället- förstå olika sätt att undersöka och förklara människans handlande- känna till psykologins centrala områden som emotion, motivation och kognitiva funktioner samt kunna se och reflektera över människans handlande med hjälp av psykologiska begrepp- med stöd av psykologisk kunskap förstå vad lärande innebär och med hjälp av denna kunskap kunna reflektera över sina studier- kunna tillämpa socialpsykologisk kunskap, kunna identifiera social interaktion och reflektera över sig själv som medlem av en grupp
Kursens innehåll:	Psykologin som vetenskap: forskningsobjekt och tillämpningsområden inom psykologin, uppkomsten av psykologisk kunskap och det hur man kan förklara psykologiska fenomen Psykologiska grundbegrepp, psykiska, biologiska och sociala faktorer som styr handlandet Inlärningspsykologins grunder och tillämpningar Socialpsykologins grunder, som gruppdynamik, roller och normer
Undervisning:	Föreläsningar, eget arbete, projekt och filmer.
Kurslitteratur:	<i>Människans psyke 1 - Psykologins grunder</i> (Vilkko-Riihelä m.fl.), utgiven på Söderströms förlag.

Bedömning: Kursen bedöms utgående från ovanstående bedömningsprinciper på basis av studerandes insats under lektioner, kursprov och läxförhör.

Läroämne:	Psykologi
Kurs:	Människans psykiska utveckling Nationell kurs, valfri
Kurskod:	PSY2
Förkunskaper:	PSY1 ger en bra grund, men man kan läsa kursen utan förkunskaper.

Mål: Studerande skall

- förstå de psykologiska, biologiska och sociala faktorer som utgör grunden för individens psykiska utveckling och inse hur allt samverkar
- känna till centrala utvecklingspsykologiska teorier och kunna tillämpa utvecklingspsykologisk kunskap på sitt eget liv
- förstå att människans psykiska utveckling fortsätter under hela livet
- förstå problem i människans utveckling och vara medveten om att utvecklingen kan påverkas
- känna till hur den psykiska utvecklingen undersöks

Kursens innehåll: Individens psykiska utveckling i livets olika skeden
Den psykiska utvecklingens delområden (olika utvecklingspsykologiska teorier behandlas också)
Hur den psykiska utvecklingen påverkas av biologiska faktorer (t.ex. arv och nervsystemets utveckling)
Den sociala interaktionens och kulturens betydelse för människans psykiska utveckling
Forskning om den psykiska utvecklingen
Störningar i utvecklingen och hur de kan behandlas

Undervisning: Föreläsningar, eget arbete, projekt och filmer.

Kurslitteratur: *Människans psyke 2 - Utvecklingspsykologi* (Vilkko-Riihelä m.fl.), utgiven på Söderströms förlag.

Bedömning: Kursen bedöms utgående från ovanstående bedömningsprinciper på basis av studerandes insats under lektioner, kursprov och läxförhör.

BIOLOGI

Läroämne:	Biologi
Kurs:	Organismernas mångfald Lyceets egen kurs, valfri
Kurskod:	BI6
Förkunskaper:	BI1

Mål: Studerande skall

- känna till vad som är grunden för liv och vad som är karaktäristiskt för liv och hur man undersöker livsfunktionerna
- förstå vad diversitet innebär inom biosystem på olika nivåer
- känna till vad variation, anpassning och relationerna mellan arter betyder för livets utveckling
- kunna beskriva strukturen hos biosfären
- känna till de centrala principerna för ekosystemens byggnad och funktion

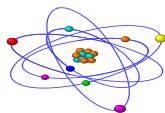
Kursens innehåll: Biologi som vetenskap
Evolution
Ekologi

Undervisning: Föreläsningar, diskussion och arbetsuppgifter.

Kurslitteratur: *Skolans biologi, Organismernas värld* (Leinonen m.fl.), utgiven på Schildts förlag.

Bedömning: Kursen bedöms utgående från ovanstående bedömningsprinciper på basis av studerandes insats under lektioner, kursprov och arbetsuppgifter.

FYSIK, KORT KURS

Läroämne:	Fysik, kort kurs
Kurs:	Fysikens världsbild Lyceets egen kurs, valfri
Kurskod:	FYK1
Förkunskaper:	Grundskolans lärokurs i fysik

Mål: Studerande skall

- behärska grundläggande terminologi för fysik som vetenskap
- ha kunskaper om rörelse-, kraft- och tryckfenomen i vardagslivet
- ha grundläggande kunskaper om astronomi

Kursens innehåll: SI-systemet, enheter och prefix
Newtons lagar och grunderna i mekanik
Tryck
Astronomi

Undervisning: Föreläsningar, demonstrationer och laborationer. Kursen kräver egna insatser i form av lösningar av hemuppgifter osv.

Kurslitteratur: *Fysik 1, Fysiken som naturvetenskap* (Lehto m.fl.), utgiven på Schildts förlag. Studerande skall ha grafräknaren TI-82 STATS, TI-83, TI-83+ eller TI-84, samt MAOL:s tabeller.

Bedömning: Kursen bedöms utgående från studerandes insats under lektionerna och på basis av kursprov.

KEMI, KORT KURS

Läroämne:	Kemi, kort kurs
Kurs:	Kolföreningarnas kemi Lyceets egen kurs, valfri
Kurskod:	KEK1
Förkunskaper:	Grundskolans lärokurs i kemi

Mål: Studerande skall

- kunna redogöra för organiska föreningars struktur, egenskaper och reaktioner
- ha kunskap om deras betydelse för människan och hennes livsmiljö
- få en allmänbildning inom vardagskemi

Kursens innehåll: Kemiska grundbegrepp
Organiska ämnesgrupper
Kolhydrater, fetter och proteiner
Polymerer

Undervisning: Föreläsningar, övningar och laborationer.

Kurslitteratur: *Kemisten 1, Människans kemi och kemien i livsmiljön* (Aroluoma m.fl.), utgiven på Söderströms förlag. Studerande skall ha MAOL:s tabeller.

Bedömning: Kursen bedöms utgående från studerandes insats under lektioner, laborationer samt på basis av kursprov.

BILDKONST

Läroämne:	Bildkonst
Kurs:	Från bildkonst till egna bilder – grundkurs i frihandsteckning Nationell kurs, valfri
Kurskod:	BIK1
Förkunskaper:	Inga

Mål:	Studera och skall <ul style="list-style-type: none">- utveckla sin iakttagelseförmåga, rumsuppfattning samt form- och färgsinne- utveckla sitt sinne för rörelse- och bildkomposition- utveckla sin förmåga att välja den lämpligaste uttrycks- och arbetsformen för tankar och känslor- kunna arbeta självständigt och analysera sina egna och andras alster
-------------	--

Kursens innehåll:	Att uppleva, förstå och bedöma bildkonst Bildens innehåll och form som uttryck för konstnären och kulturen Komposition i färg, ljus, skugga och rörelse
--------------------------	---

Undervisning:	Föreläsningar, studiebesök och praktiskt arbete i olika tekniker och material: kol, tusch, blyerts, krita och blandteknik.
----------------------	---

Bedömning:	De studerandes teoretiska kunskaper och praktiska färdigheter bedöms utgående från deras aktivitet och deras insatser i undervisningen. Bedömningen tar fasta på arbetsprocessen, de studerandes arbetsresultat, innehållsliga, konstnärliga och tekniska färdigheter i den egna framställningen. Vid bedömningen beaktas visuella och skriftliga individuella uppgifter, arbetsrutiner, skisser, självständiga uppgifter, självutvärdering och allmän aktivitet. Del- och avslutningsgenomgångar hålls under kursen.
-------------------	---

Läroämne:	Bildkonst
Kurs:	Verkstad för samtidskonst – grundkurs i måleri Nationell kurs, valfri
Kurskod:	BIK2
Förkunskaper:	Inga

Mål:	Studera och skall <ul style="list-style-type: none">- fördjupa sina kunskaper om olika tekniker och material inom måleriet- lära sig att följa med och bedöma aktuella fenomen inom nutidskonsten- lära sig att iakttä och inse visuella betydelser i sin miljö och att tillämpa dem i sin egen framställning- lära sig att arbeta process- och målinriktat
-------------	--

Kursens innehåll:	Bildkomposition och färglära Material- och teknikleära inom måleriet
--------------------------	---

Undervisning:	Föreläsningar, studiebesök samt praktiskt och tematiskt arbete i olika tekniker och material: tempera, akvarell, akryl och blandteknik. Audiovisuella undervisningsmetoder.
----------------------	---

Bedömning:	De studerandes teoretiska kunskaper och praktiska färdigheter bedöms utgående från deras aktivitet och deras insatser i undervisningen. Bedömningen tar fasta på arbetsprocessen, de studerandes arbetsresultat, innehållsliga, konstnärliga och tekniska färdigheter i den egna framställningen. Vid bedömningen beaktas visuella och skriftliga individuella uppgifter, arbetsrutiner, skisser, självständiga uppgifter, självutvärdering och allmän aktivitet. Del- och avslutningsgenomgångar hålls under kursen.
-------------------	---

MUSIK

Läroämne:	Musik
Kurs:	Musiken och jag Nationell kurs, valfri
Kurskod:	MUS1
Förkunskaper:	Inga

Mål:	Studera skall <ul style="list-style-type: none">- hitta sitt eget sätt att verka på musikens område- undersöka och utvidga sitt förhållande till ljudvärlden genom aktivt skapande och görande samt genom lyssnande- hitta sätt att uttrycka sig genom musik, självständigt och i växelverkan med andra.- reflektera över musikens betydelse för människan
-------------	---

Kursens innehåll:	Olika former av skapande uppgifter med teman såsom klangfärg, programmusik, minimalism företrädesvis utförda i grupp Inblick i melodispel och ackordspel på t.ex. keyboard och gitarr Reflektion kring musikens betydelse för individen
--------------------------	---

Undervisning:	Praktiska övningar i form av grupparbeten och individuella arbeten med uppgifter som ger en ram för verksamheten men inbjuder till fritt skapande och kreativ problemlösning. Fördjupad kännedom om musikaliska grundbegrepp och i användning av instrument genom musikutövning. Lyssnande som anknyter sig till arbetsområdet. Kontinuerlig reflektion över arbetsprocess och resultat.
----------------------	--

Kurslitteratur:	Material som delas ut under kursen.
------------------------	-------------------------------------

Bedömning:	Huvudvikten läggs vid ett praktiskt slutarbete. För att bygga upp en trygg och öppen atmosfär som gynnar den skapande processen och samarbetet ligger betoningen på aktivitet och kreativitet under själva kursen. De skriftliga arbeten som utförs under kursen utgör ytterligare grund för den individuella bedömningen
-------------------	---

Läroämne:	Musik
Kurs:	Musikaliskt projekt: körsång Nationell kurs, valfri
Kurskod:	MUS5
Förkunskaper:	Inga

Mål:	Studera skall <ul style="list-style-type: none">- få en grundläggande färdighet i att sjunga i kör- utveckla sin sångteknik- lära sig att i grupp planera och genomföra ett musikaliskt projekt i form av ett köruppträdande
-------------	--

Kursens innehåll:	Sångövningar och uppträdanden Musik ur olika genrer
--------------------------	--

Undervisning:	Tonbildning, stämsång, unison sång samt planering av uppträdanden. Kursen avslutas med ett uppträdande inför skolans studerande eller annan publik.
----------------------	--

Kurslitteratur:	Noter och text som delas ut under kursen. Kursdeltagarnas egna förslag till repertoar.
------------------------	--

Bedömning:	Aktivt deltagande. Kursen bedöms enligt skala godkänd – underkänd.
-------------------	--

TEATER OCH DRAMA

Läroämne:	Teater och drama
Kurs:	Drama I
	Lyceets egen kurs, valfri
Kurskod:	TEA1
Förkunskaper:	Inga

Mål:	Studering skall <ul style="list-style-type: none">- frigöra och utveckla sin kreativitet, uttrycks- och samarbetsförmåga- lära sig att ge och ta emot konstruktiv kritik
-------------	---

Kursens innehåll:	Teaterlekar Improvisationer Dramaövningar
--------------------------	---

Undervisning:	Grupparbete och övningar.
----------------------	---------------------------

Bedömning:	Kursen bedöms utgående från studerandes insats under lektionerna. Aktivt deltagande är en grundförutsättning. Portfolio används som bedömningsunderlag.
-------------------	---

Läroämne:	Teater och drama
Kurs:	Presentationsteknik
	Lyceets egen kurs, valfri
Kurskod:	TEA2
Förkunskaper:	Förtur för deltagarna i TEA1

Mål:	Studering skall <ul style="list-style-type: none">- ha elementära kunskaper om hur man planerar och förbereder en presentation- uppnå grundläggande färdigheter att framföra presentationen på ett fungerande sätt för publik
-------------	--

Kursens innehåll:	Dispositionsmodeller, hjälpmedel och metoder Frigörande lekar och övningar Korta presentationsövningar Övningar i högläsning och i att förmedla språkliga bilder Att berätta en historia Argumentation
--------------------------	---

Som slutarbete ett ca 10-15 minuter långt föredrag med valfritt tema.
Varje kursdeltagare utgör också en del av publiken för de övriga och deltar aktivt i att ge konstruktiv feedback.

Undervisning:	Skriftliga och praktiska övningar. Uppbyggande respons och handledning.
----------------------	---

Kurslitteratur:	Enligt lärarens anvisningar, kompendier. <i>Presentationsteknik</i> (Holmqvist), utgiven på Liber Ab.
------------------------	---

Bedömning:	Kontinuerlig respons och feedback under kursen. Ett aktivt deltagande är en grundförutsättning. Portfolio används som bedömningsunderlag.
-------------------	---

Läroämne:	Teater och drama
Kurs:	Teaterkunskap
	Lyceets egen kurs, valfri
Kurskod:	TEA3
Förkunskaper:	Förtur för den som valt hela blocket

Mål:	Studering skall <ul style="list-style-type: none">- ha en klar bild av yrken, funktioner och produktionsgången i teater-branschen samt scenkonstens verksamhetsförutsättningar i vårt samhälle
-------------	--

- på en grundläggande nivå kunna analysera och bedöma ett framträdande och se olika kompetensområden

Kursens innehåll: Introduktion till arbetet på en professionell teater idag, yrken och yrkesbilder inom teatern
Teaterns administration och konstnärliga beslutsprocesser
Utbildningar inom branschen, arbetsvillkor, löner m.m.
Teaterföreställningar utgående från olika perspektiv
Etik och estetik
Teaterkritikerns roll och kompetens

Undervisning: Seminarier, föreläsningar och studiebesök.

Bedömning: Ett aktivt deltagande är en grundförutsättning. Portfolio används som bedömningsunderlag.

INFORMATIONSTEKNIK

Läroämne:	Informationsteknik
Kurs:	Grundkurs i informationsteknik
	Lyceets egen kurs, valfri
Kurskod:	IT1
Förkunskaper:	Inga

Mål: Studerande skall

- behärska grunderna i IT
- behärska datoranvändning och filhantering i Windows XP
- behärska ordbehandling med Microsoft Word
- ha grundläggande kunskaper i datakommunikation över Internet

Kursens innehåll: Grunderna i datakunskap, datoranvändning och filhantering med Windows Ordbehandling med Microsoft Word samt datakommunikation över Internet

Undervisning: Aktivt deltagande och självständigt arbete.

Bedömning: Kursen bedöms utgående från studerandes insats under lektionerna och på basis av kursprov enligt skala godkänd – underkänd.

Tilläggsuppgifter: Kursen rekommenderas för den som önskar avlägga datakörkort.

Läroämne:	Informationsteknik
Kurs:	Grundkurs II i informationsteknik
	Lyceets egen kurs, valfri
Kurskod:	IT2
Förkunskaper:	IT1

Mål: Studerande skall

- behärska grunderna i kalkylering med Microsoft excel
- behärska presentationsprogrammet Microsoft PowerPoint

Kursens innehåll: Kalkylering och Registerhantering med Microsoft excel
Presentationer med Microsoft PowerPoint

Undervisning: Aktivt deltagande och självständigt arbete.

Bedömning: Kursen bedöms utgående från studerandes insats under lektionerna och på basis av kursprov enligt skala godkänd – underkänd.

Tilläggsuppgifter: Kursen rekommenderas för den som önskar avlägga datakörkort.

FRITT VALDA EXTERNA KURSER

Om du sportar, musicerar eller på annat sätt förkovrar dig på fritiden under ordnade förhållanden har du möjlighet att ansöka om fritt valda, externa kurser. Under dina tre år på lyceet kan du erhålla maximalt åtta externa kurser. För varje extern kurs måste det finnas en handledare eller lärare. En extern kurs omfattar totalt 30 klocktimmar. Det är skolans rektor som godkänner din ansökan om fritt vald extern kurs. Detaljerad information om ansökningsförfarandet ges vid skolstarten.

Om du utövar någon idrottslig aktivitet måste din tränare ha genomgått Ålands idrottsförbunds grundläggande ledar- och tränarutbildning eller ha motsvarande utbildning. Dessutom måste du delta i en obligatorisk kurs som omfattar teoretisk utbildning i idrott. Kursen omfattar 37 lektioner vilka är förlagda utanför ordinarie skoltid och anordnas av Ålands idrottsförbund. Detaljerad information får du vid skolstarten.

Om du är elev vid Ålands musikinstitut, läser kurser vid Medborgarinstitutet i Mariehamn eller någon annan läroinrättning har du möjlighet att ansöka om fritt valda externa kurser. Detaljerad information får du vid skolstarten.

Mål för fritt valda externa kurser

- De externa kurserna skall ge studerande möjlighet att vidareutveckla sina personliga intressen.
- Studerande skall genom att delta i externa kurser få möjlighet att vidga sina kunskaper och färdigheter på kompetensområden som inte finns representerade i skolans ordinarie kursprogram.
- De externa kurserna skall vara så utformade att studerande får möjlighet att utveckla såväl teoretiska kunskaper som praktiska färdigheter.
- De externa kurserna skall ge studerande möjlighet att träna sin personliga och sociala kompetens och utveckla sin förmåga att arbeta självständigt och i team.

INRIKTNINGARNAS UPPLÄGG ÅRSKURSVIS

Kursval för den estetiska inriktningen

Studera läser minst åtta fördjupade kurser inom ett av följande ämnen: bildkonst, dans eller musik (se de skuggade fälten).

	FÖRSTA ÅRET				ANDRA ÅRET				TREDJE ÅRET				VALFRJA																	
	OBLIG.				OBLIG.				OBLIG.																					
Svenska o. litteratur	1	2			3	4	5		6				7	8	9	10	11													
Engelska	1	2	3		4	5	6						7	8	9	10														
¹ Finska, A-språk	1	2	3		4	5	6																							
¹ Finska, A2-språk	1	2	3		4	5	6		7																					
¹ Finska, B-språk	1	2	3	4	5	6	7	8																						
¹ Franska, forts-	4	5	6	7	8																									
¹ Franska, nyb-	1	2	3		4	5	6	7	8																					
Ryska																														
¹ Spanska	1	2	3		4	5	6		7	8																				
¹ Tyska, forts-	4	5	6	7	8																									
¹ Tyska, nyb-	1	2	3		4	5	6	7	8																					
² Matematik, lång	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10																				
² Matematik, kort	0	1	2		3	4	5																							
Fysik, kort																														
Kemi, kort																														
Biologi	1				2																									
Geografi	1				2																									
³ Religion	1				3																									
³ Livsåskådning	1				3																									
Filosofi					1																									
Psykologi	1																													
Historia	1	2			3				4																					
Samhällskunskap	5				1	2																								
Hälsökunskap	1																													
Idrott	1	2			3	4																								
Bildkonst (ej profil)	3																													
⁴ Bildkonst	3								9	10			1	2	4	5	6	7	8											
⁵ Dans					D	D	D	D	D	D	D	D																		
Musik (ej profil)																														
⁵ Musik					M	M	M	M	M	M	M	M																		
Teater & drama																														
Informationsteknik																														
Lärandestrategi	1																													

¹ Studerande måste läsa ett främmande språk förutom engelska.

² Studerande väljer antingen lång eller kort matematik.

³ Studerande väljer antingen religion eller livsåskådning. LIV2 och LIV3 ges vart annat år.

⁴ Den som väljer bildkonst som profil ska läsa ytterligare sex kurser förutom kurs 9 och 10.

⁵ Ålands musikinstitut ansvarar för undervisningen i dans och musik, studerande ska slutföra motsvarande 8 kurser. Studerande måste utöver sin fördjupning ha minst två konst- och kulturkurser (BIK, MUS, TEA) av vilka BIK3 är en.

Kursval för den humanistisk-samhällsvetenskapliga inriktningen

Studera skall förutom de obligatoriska kurserna läsa minst åtta kurser fördjupning inom humaniora (språk, rel, liv, fil, psy, his, hä, sam - se de skuggade fälten).

Om den studerande läser flera främmande språk än det obligatoriska språket, inleds fördjupningen fr.o.m kurs 4 i det/de språk som är extra språk.

	FÖRSTA ÅRET				ANDRA ÅRET				TREDJE ÅRET				VALFRIA																	
	OBLIG.				OBLIG.				OBLIG.																					
Svenska o. litteratur	1	2			3	4	5		6				7	8	9	10	11													
Engelska	1	2	3		4	5	6																							
¹ Finska, A-språk	1	2	3		4	5	6																							
¹ Finska, A2-språk	1	2	3		4	5	6		7																					
¹ Finska, B-språk	1	2	3	4	5	6	7	8																						
¹ Franska, forts-	4	5	6	7	8																									
¹ Franska, nyb-	1	2	3		4	5	6	7	8																					
Ryska																														
¹ Spanska	1	2	3		4	5	6		7	8																				
¹ Tyska, forts-	4	5	6	7	8																									
¹ Tyska, nyb-	1	2	3		4	5	6	7	8																					
² Matematik, lång	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10																				
² Matematik, kort	0	1	2		3	4	5																							
Fysik, kort																														
Kemi, kort																														
Biologi	1				2																									
Geografi	1				2																									
³ Religion	1				2	3																								
³ Livsaskådning	1				2	3																								
Filosofi					1																									
Psykologi	1																													
Historia	1	2			3				4																					
Samhällskunskap	5				1	2																								
Hälsökunskap	1																													
Idrott	1	2			3	4																								
⁴ Bildkonst	3																													
⁴ Musik																														
⁴ Teater och drama																														
Informationsteknik																														
Lärandestrategi	1																													

¹ Studerande måste läsa ett främmande språk förutom engelska.

² Studerande väljer antingen lång eller kort matematik.

³ Studerande väljer antingen religion eller livsaskådning. LIV2 och LIV3 ges vart annat år.

⁴ Studerande måste ha minst två konst- och kulturkurser (BIK, MUS, TEA) av vilka BIK3 är en.

